

Država torej ne more in se ne sme poprijeti prevzeta vojnih posojil pred rešitvijo kronskega vprašanja, sicer bi bila ona in tudi lastniki vojnih posojil občno oškodovani.

V omenjenem članku se poudarja, da mora država v lastnem interesu prevzeti vojna posojila, kajti ona potrebuje posojil, da more kriti tekoče račune. Ona si jemlje začasna posojila in končno morala si bo vzeti v državi sami posojila, ako ne bo hotela biti dolžnica tujemu kapitalu — državam. Prevzeta vojna posojila bi bilo baje priporočilo za novo posojilo.

Ta trditve zdi se nam nekaj drzna, kajti s prevzetjem vojnega posojila se polovico nepokritega dolga. Toraj bi napravila dolg, za katerega bi ne imela kritja ali pa bi mogla potem izvanrednih davčnih dohodkov kriti to breme. Priporočilo, katero daje članek, bi bilo zelo jalovo, posebno za podpis novih državnih zadolžnic.

Po našem mnenju je potrebno, da najdemo način, lastnike vojnih posojil kolikor mogoče rešiti občne zrupe na kapitalu ali obrestih ne da bi s tem državo obremenili. S tem da dosežemo zjamčenje neke določene vrednosti vojnega posojila, in če tudi posamezni lastniki zgu bijo procentuelno na primer 25% na kapitalu, ali pa da si isti rešijo popolni kapital in izgubijo le za nekaj časa obresti, ob enem pa tudi služimo državi, kajti ona se ne zadolži — in je vsak čas v stanju, pri državljanih iskati potrebno posojilo.

Ako bi država prevzela vojno posojilo v nominalni, zavezati bi se morala, to posojilo obrestovati, kar bi proizvajalo ogromne davke.

Da se temu izogne, potreba ji je le skrbeti za to, da se najde način teauriranja (zvezanje). Ta način najti, ni po našem mnenju neizvedljivo. Kakor nam je znano, obstojijo že zavodi, kateri zbirajo vojna posojila pod ugodnimi pogoji, kateri nudijo lastnikom vojnih posojil ali jamstvo za prvotno vplačane glavnice ali pa 75% glavnice s sedanjim časom primernim obrestovanjem.

Ako so taki denarni zavodi v naši državi in ako isti stoje pod državno kontrolo in če dajo ti zavodi razpoložljivi kapital državi kot podjetniku raznih naprav in investacij proti primernem obrestovanju na razpolago in če je končno na dobičku investiranega kapitala, deležna ne le država, denarni zavod, podjetje, temveč tudi prejšnji lastnik vojnega posojila — postane škoda, katero imajo trenutno lastniki vojnih posojil, le začasna — kajti ona zgine sčasoma vsled dobička katerega si pridobimo iz investiranega kapitala.

Torej ne država mora priskočiti z prevzetjem vojnega posojila nam na pomoč, ona mora le vprašanje kronske vrednosti rešiti na podlagi 1:1; lastniki vojnih posojil pa se morajo zadovoljiti z zjamčenjem nominalne vrednosti vojnega posojila, potem izplačila v določenem roku v gotovini.

Doseženo je potem dvojno:

Država nima precej začetkom velikega obveznega dolga, lastnik vojnega posojila je pa brez skrbi za svoj kapital.

Mihelnov.

Tako ne gre.

Ko se je vračala armada rajne Avstrije s soške fronte, je prišla na slovensko ozemlje na tisoče in tisoče konj. Na Kranjskem in Štajerskem so se armadni oddelki razorožili in konji so se prepustili — samim sebi. Kakor kobilice so se množile te konjske tolpe in pokrile polja in brda povsod ob veliki cesti. Pritisnil je mraz, zapadel je sneg in nevarnost je bila, da bo vse to dragoceno blago uničeno vsled gladi in vremenske neizgode. In tedaj so oblastva po svojih organih in po časopisju prav ganljivo nagovarjala kranjske in štajerske kmete, naj vendar vzamejo te uboge živali pod streho in jih rešijo gotove smrti, saj jim bode žival ostala potem v last proti povsem neznatni odškodnini. No in naši ljudje so se res usmilili uboge konjske para, jo vzeli premražno, garjevo, mršavo, kilavo in suho v svojo skrb in jo negovali z vso le mogočo potrpežljivostjo, v upanju, da si morda vendar vzredijo kakšno delavno živinčje mesto toliko goveje živine, katero so mu že iztirali iz hlevov priganjajoč avstrijske vlade. Pa res! Uboga kljuseta so se ob skrbnem negovanju večinoma prav veselo popravila in se spremenila v prave, uporabne živali. In lahko verni kmetič se je že veselil, češ, vsaj nekaj imam za vse svoje neštete žrtve!

Toda, naša deželna vlada, oziroma vojna uprava, je ukrenila drugače. Sedaj, ko so se konjički, katere so posestniki od posebne komisije po cenitvi prevzeli in plačali, lepo popravili, se je odredil pregled vseh od vojaštva prevzetih konj. Ker so se živali popravile, so seveda več vredne, cenijo se nanovo in kmetje morajo doplačati razliko med sedanjo cenitvijo in med eno ob prevzemu. In ta razlika je v mnogih slučajih velika, kmetu pa splava up, da mu

bo vsaj nekaj ostalo od vojne, lepo po vodi. Boljše konje pa komisija kratkoma odzame. Te komisije že delujejo v celjskem političnem okraju, razburjenje med kmeti narašča in to toliko bolj, ker se o nim, ki so teh konj na tisoče prevedli in zaharantali čez mejo, ne zgodi prav nič, ker se cele trupe vojnih dobičkarjev smejo brez strahu bahati s pri—služenimi stotisoči in milijoni. Saj so konje vendar plačali po ceni, kakoršne je določila komisija, sestavljena iz častnikov in civilnih strokovnjakov. Za to pa, da so živali rešili pogina, bi sedaj še najplačevali visoka naplačila! To vendar ne gre! Če pa je kmet dobil kako živinčje vse eno vendar le bolj poceni — to vendar ni takšen greh, saj je moral svojo živino in svoje prideleke oddajati ves čas vojne zelo poceni, katero so mu diktirali drugi; tudi ni ta dobiček v nobenem primeru s onim, ki so ga pobasali drugi. Prizadelem mestu se prav resno nasvetuje, da se to povsem nepričakovano nadlegovanje itak izmučenega kmečkega stanu ustavi, oziroma ublaži, drugače bodo nastale posledice, ki utegnejo biti prav zelo neprijetne.

Položaj v Parizu.

Iz Beograda poročajo dne 14. aprila („Slov. Narod“):

Vest, da sta Maribor in Celovec zanesljivo jugoslovanska, je prinesel v Beograd na povratku iz Pariza general Pešič že pred tremi tedni. — Ta vest ni popolnoma točna. Kakor je bil položaj v Parizu do zadnjega časa, je čisto gotovo, da pripada Jugoslaviji vse ozemlje na Štajerskem in Medjimurju, kakor je potegnjena sedanjja demarkacijska črta z majhnimi mejnimi korekturami (popravki) v naš prid. Gotovo je tudi, da prične meja Jugoslavije v bivši Koroški s neposrednim nadaljevanjem meje iz bivše Štajerske. Ko bo potekla nadaljna meja na Koroškem, danes se ni čisto gotovo, vsekakor je vest o izvršenem ljudskem glasovanju na Koroškem, v kolikor smo to glasovanje mogli izvesti, vplivala jako ugodno na mirovno konferenco. Vprašanje Reke se ni odločeno, Trst in Gorica moramo smatrati za izgubljeno, o teritoriju (ozemlju) doslej odločitev še ni padla. O tem so danes mogoče samo domnevanja, gotovaga o Primorju ne ve niko.

Občni zbor SKSZ za Štajersko se vrši v Mariboru v sredo po Beli nedelji dne 30. aprila 1919 ob 2 uri popoldne v dvorani Slov. kat. delavskega društva v Flösserjevi ulici šte. 4. Pridite v obilnem številu!

Zaupnike Kmečke Zveze prosimo, naj nam ta kolj pošlejo sezname krajevnih odborov naše stranke. Prirejte te v vsaki skupini oziroma vasi shode.

Socijaldemokrati — čigavi učenci so? Židovskih učencikov. Odtod tudi, da nič ne udrihajo po rabliah in čifutskih milijonarjih, temuč samo po katoliških duhov ikih.

Rdeča nevarnost. Prijatelj lista nam piše: Vsi čutimo, da je blizu nevarnost, ki preti mirnemu razvoju naše Jugoslavije, ker vemo, da res ti ljudje, ki se štejejo med nezadovoljence, naj si bodo boljše, špartakovci, komunisti ali navašni rdečkarji imajo le eden cilj, za katerega se najbolj ogrevajo, to je vere uničiti, ali pa vsaj osliniti in tudi to vemo, da s svojimi načeli ne morejo ljudstva osrečiti, kakor vidimo v Rusiji, Nemčiji itd. Da se pri nas naredi proti rdečemu socijalizmu jex. treba je, da se ljudstvo porči in da se zavrne polzkuš zanesiti rdečkarstvo med kmečke delavce, vinarje in druge niže stanovse vsaj na deželi, ker meščanski delavci so itak socijalistično organizirani. Najboljši pripomoček je pač ta, da n'ji stanovci dobijo zemljišča čimprej, tem bolj, kot nam je že obljubljeno, ker ako postane naš delavec posestnik, bo imel dostop v kmečke organizacije in ne bo mu prišla na misel socijalna demokracija. Posebno za vinarje je socijalna demokracija nevarna vaba. Ta stan bo postal ne srečen če ga dobijo rdečkarji v svoje mreže in je izgubljen za nas, ako se mu ne odpornost in se mu ne dajo deli graščinskih zemljišč, ki jih sedaj mora obdelovati. Mali posestniki vinarji blapci, doinarji in d mači rokodelci na kmetih res zaslužijo, da se jim razdelijo posestva tucev in graščakov. Če jim bo Jugoslavija dala njih lasten dom, bodo poglali ti ljudje s svojimi družinami najbolj zvesti državljani in rdečkarji ne bodo do bili dostopa do njih. — Dostavek uredništva: So glašamo z vašimi izjavami. Slov. Kmečka Zveza bo po svojih poslanih srbeta, da bo sgrarna reforma res tako urejena, da bodo posestva tucev in graščakov prišla v last slovenskega ljudstva.

Gliba skup štrih. Zadnji čas o. azojemo, da se za socijaldemokratske shode posebno zanimajo jih dobro podpirajo in za nje agitirajo tudi oni ki so bili in trebli prej v nemški rog. Kako je to mogoče, ali je zavel v socijaldemokratsko g'a

vah neškotarski duh, ali pa socijaldemokratski v nemškotarskih glavah? Nekaj že mora biti, saj kar gliba, tudi skup štrih.

Italijan zopet v Mariboru. V Mariboru se je pojavil te dni zopet italijanski poročnik, ki jo je moral zadolžiti z italijanskim kapetanom neprosto voljno odkoriti iz Maribora. Italijan je najprvo obiskal mariborske nemške kolovodje in „ljubeznjive“ Nemke, še le potem ko ga je izsledilo neko pazno

Italijani snubijo Nemce. Italijanska vlada je kot velikonočno darilo naklonila prebivalstvu dunajskega mesta 4000 ton riža. Nemško časopisje je radi tega kar iz sebe in povzdiguje Italijane v čeveta nebesa.

Gibanje med železničarji. Socijaldemokratski in nemški železničarji, ki se vedno radi jedo kruh v Jugoslaviji, so zadnje dni delali in rovarili na to, da bi nahujskali tik pred Veliko nočjo železničarje v Sloveniji na štrajk. Naša vlada je pred dnevi ugodila zahtevi slovenskih železničarjev in jim je dovolila enkratni nabavni prispevek in 100% zvišanje doklad. Hoteli so štrajk, da bi spravili Jugoslavijo v zagato. Vedeli so, da bi Lahi in Nemci takoj udarili po naših krajih, kakor hitro bi nastal štrajk. Naši slovenski železničarji so štrajk na velikem shodu v Mariboru dne 16. aprila odklonili. Tako je za sedaj odstranjena nevarnost, da se ustavi promet v Jugoslaviji. Upravičena je zahteva slovenskih železničarjev, naj bodo deležni zvišanja plač samo oni železničarji, ki delajo. Tisti pa, ki hujskajo na štrajk in rovarijo proti Jugoslaviji, naj se jih požene preko meje v Nemško Avstrijo. Bodo videli, kje je boljše!

Tedenske novice.

Sladkor za mariborski okraj dobijo trgovci za mesec april pri okrajnem glavarstvu v Mariboru. Okrajno glavarstvo ga je tako le razdelilo: Studenci: 950 kg; Dobrovo: Raunig 300; St. Ili: Plevnik 900, Hamer 130, Svaty 800; Fram: Zamolo 400, Hogenwart 300, Kodrič 380; Kamnica: Poš 1140; St. Jurij ob P.: Dobaj 680; Jarenina: Cvilak 800, Fr. Kramberger 800; St. Jakob: Arnus 1140; Sv. Križ: Verdonig 510; Krčevine-Leitersberg: Serec 1730; Hoče: Vodenik 980; Rače: Kodrič 40, Sijane 300 in Lasč 230; Gornja Sv. Kungota: Rojko 710; Spod. Sv. Kungota: Vaupoljš 470, Likavec 300; Limbuš: Zemljč 320, Rotner 200, Sorko 300; St. Lovrenc pri Mariboru: Kukovič 300, Jager 800, Oder 300, Kores 200, Karničnik 300, Bauer 2600; Smarjeta na Drav. polju: Macun 680; Smarjeta ob P.: Baumgartner 640, Jager 400; Smartin pri Vurbergu: Kostanjšek 680; Sv. Nikolaj: Florijandič 270; Plodersnica Sönweter 320; St. Peter: Lajnsč 1040; Pekre: Sorko 220; Planice: Kodrič 220; Podova: Novak 520; Pobrežje: občina 1520; Ruše: Kupčič 100, Belgot 300, Sernee 420, Kasjak 180; Reka: Lebe 610; Ribnica: Brezno: Povoden 80; Razvanje: Koc 330; Radvanje: Lobnik 950; Marija Brezje: Horvat 610; Zitečkas: Kostanjšek 380; Slivnica: Loh 800, Polajenko 500; Tezno: Seweder 200, Walzl 150; Svečina: Smonig 800, Skribe 470; Selnica ob Dravi: Jagrič 500, Golob 300, Kanzler 300, Pinter 300, Glaser 370; Peko: Sima 220, Schwellz 200; Makole: Tošorok 900, Dre 420, Novak 420; St. Martin na P.: Vorša 1020; G. Polskava: Uranjek 400, Navratil 300; Poljane: Vodenik 600, Oberski 300, Knalič 270; Pragersko: Tiller 300; Studenice: Kaučič 610; Sp. Polskava: Sillerl 530; Slov. Bistrica: Počivavšek 400, Krošelj 500, Rozman 500, Omerzu 400, Stiger 400, Razdelilnica 1000, Pinter 1000; Sv. Ana: Zemljč 730; Sv. Anton: Tušak 500, Markovič 400, Ozvatič 400; Sv. Andraž: Ozvatič 170; Sv. Barbara: Kranjc 540; Sv. Benedikt: Šumenjak 1240; Sv. Trojica: Čaus 560, Čeh 400; St. Jurij v Slov. gor.: Bauman 400, Werglez 330, Siter 400, Schönwetter 400; St. Lenart v Slov. gor.: Zemljč 1240; Negova: Šumenjak 170; Sv. Rupert: Lorber 690, Bauman 200, Golob 200 in Rojs 400; Bis: Rojs, 190.

Draga vožnja. Uprava južne železnice je z 18. aprilom zvišala svoj tarif za 200%. Tako bo odslej stala vožnja po železnici tam, kjer je stala do sedaj 1 K — 3 K. Železnice se izgovarja, da je bila primorana to storiti, ker ne more drugače pokriti primanjkljaja, ki znaša vsak mesec 20 milijonov K in ker mora žrtvovati velike svote za popravila in zboljšanje plač.

Tako ne gre! Na Pragerskem so dne 15. in 16. aprila oddajali 115 plemenskih kobil. Polovico kobil so dobili kranjski prekupci, dasiravno ima Kranjska toliko konj, da jih je že mnogo tisoč prodala v južne dežele in celo v Italijo. Na Štajerskem je veliko pomikanje vprežne živine in sedaj nam jih še odjede ljudje iz Kranjske, ki jih ne rabijo. Vprašamo, kdo je povzročil tako nepravilno razdelitev konj?

Oseb a donodnina. Na razna vprašanja glade zavarovanja se govori, da mora vsakdo, ki mora še zavarovanja doba pri starih zavarovalnicah ali potekla nistih pri istih tako dolgo zavarovan, dokler ne more odstopiti. Zavarovalno svoto mora

nanese ravno slaba ura. Iz Ptuj, kjer se je nastavljal poseben prodajalec in poročevalec »Jugoslavije«, trče zdaj dan za dnevom skrbno opiljene pušice na dozda neomadeževane moše in njih rodbine. Kako pridejo ti gospodje do te časti? Ali ne tiči morebiti prikrito kruhoborstvo v teh vrstah? Mislim, da se ne motim. Očitajo se nemške ali slabo slovensko govoreče gospe. Če pa vzamemo to merilo, potem bi moral marsikteri naših najboljših uradnikov zginili iz pevršja. Kdo si more n. pr. danes misliti Ptuj brez dr. Jurtele, Jurza, Meža, dr. Draunerja, dr. Stubeša, dr. Schreinerja, Zabernika, Zemljiča, dr. Kotnika itd.! Pomet toraj in nos drugam in ne v peštene rodbine!

Ptuj. Tukaj se nahaja še zmiraj obitalj zloglasnega bivšega glavarja Netolizka in uživa pri aprovizaciji velike prednosti. Ali je to plačilo za to, da je glavar Netolizka neusmiljeno preganjal Slovence, njegova soproga pa je slovenskim kmetičam, ki so prinesla živila na trg, premetovala jerbace in iste sodnji ovadila, ako ji niso ugajale cene. Zahtevamo, da se Netolizkove takoj počene čez mejo. Za take ljudi nima Jugoslavija živeža! Netolizka je bil glavni krivec naših revkizicij in neposredni krivec žalostnega forminskega dogodka.

Ptuj. Tvrška Matheis Suppanz i drug pošilja še vedno nemška naznanila o cenah jajc. Misli še vedno, da je v nemški Avstriji.

Sesterže pri Ptujski gor. V noči od 6. na 7. t. m. sta dva fanta okradla pri kmetu Draškoviču kravo vredno 4000 K. Gnala sta jo na Pragersko, in sta hotela tam prodati. Orožništvo ju je prijelo dalo kravo lastniku nazaj, a tatoviče vtaknila v luknjo v Slov. Bistrici.

Sesterže. Ptujkogorska pošta bi imela priti knam vsak teden 3 krat, a pride malo kdaj meki teden celo nič, drugi teden zopet enkrat. »Gospodarja« dobimo še le v nedeljo pri cerkvi, ponedeljko »Stražo« tudi tako, petkovo »Stražo« pa v ponedeljek itd. Ali smo še vedno pod nemškim jarmom? Gospodu Uranu baje Jugoslavija ne diši.

Vurberg. Grozota štiri in polletne vojske, katera nam je prizadajala toliko gorja in pomankanja, ter skoraj sleherni družini vzela očeta ali več sinov, je za nami. Vojska je minula, a nje posledice še bomo občutili mnogo let, posebno obžalovanja vredne so družine, katerih dragi se ne povrnejo nikoli več. Vendar se moramo čuditi, kako so nekateri tako lahkomišelnji, da so prirejali celi predpust in še v postu plesne zabave in to še celo pri takih hišah, kjer so izgubili očeta ali sina. Še bolj žalostno pa je, da se nekatere hiše niti sedaj v postnem času ne morejo vzdržati plesa in to sedaj, ko še toliko naših bratov ječi pod tujim jarmom. Ljudje božji, ali mislite, da bomo s plesom, pijačo in vriskanjem dozidali že pričeto našo jugoslovansko domovino? Na francoskem so bili vsi plesi prepovedani in to iz žalovanja za padlimi za domovino, mi Slovenci pa, ki še nimamo niti pravih mej svoje domovine in tudi dovolj vzroka žalovati za padlimi na bojišču, mi bomo pa tačas plesali, popivali in vriskali, kar nam škoduje celo na mirovnem posvetu v Parizu. Tu je pač treba odločne roke naših oblasti. Spametujmo se še o pravem času, ter s treznim delom delujmo za našo novo Jugoslavijo. Naše bratstvo smo zopet na novo oživeli in se pridite čita in predava.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Dne 23. sušca t. l. se je ustanovila tukaj »Zveza kmetijskih podružnic v polit. (kraj) ljutomerskem«. Načelnikom je bil izvoljen nadučitelj in načelnik kmet. podružnice v tujji vasi Franjo Cvetko. Naloga novoustanovljene Zveze: bo pazno zasledovati pereča kmetijska prasanja. V to svrhu bo prirejala »Zveza« po potrebi shode podružničnih delegatov na raznih krajih polit. okraja ljutomerskega.

Mala Nedelja. Zborovalci Kat. izobr. društva za zborovanju dne 30. marca protestirajo proti škri grabežljivosti in ropu naših primorskih del. Zborovalci prosijo jugoslovansko vlado, naj vsami močmi deluje na to, da se vsi jugoslovanski kraji ob Adriji združijo v državo SHS. Zavevajo in prosijo, da se iz sovražnih držav vrnejo naši vjetniki ali da se jim zboljša njih živensko stanje.

Svečina. Zloglasni bivši svetinski župan Pakolo, ta velenemec laškega pokolenja, je imel najetji del krivde ob peklenskozlobni gonji zoper ljubeznivega župnika Vida Janžekoviča. In zdaj izvemo, ako je rajnega trpina še na mrtvaškem odru lešnega ostudno in celo bogokletno sramotil n. pr. soboto v Smonigovi gostilni. Prepričani smo, da

tudi Paskola doseže zaslužen plačilo za njegovo delovanje. Vsekako pa si treba kmalu dobro ogle dati vso družbo, ki se še z njim brati!

Svetinje. Shod SKZ ki se je pri nas vršil v nedeljo dne 6. aprila je sijajno uspel. Predsedoval je č. g. župnik Fr. Bratošek. Poročala sta posl. Brenčič in nadrevizor Vlad. Pušenjak o političnem in gospodarskem položaju. Soglasno so se sprejele resolucije glede zasedenja naše zemlje po Italijanih, divjanja nemških tolpa na Koroškem, proti previsoko odmerjenemu dohodninskemu davku in za sklicanje deželne zbornice.

Celje. Gotovo ni merodajnemu mestu znano, da se v mestnem vrtu še pozno čez polnočno uro godijo kaj nečedne reči. Kar celi voji pijanih moških in ženskih rogovili okrog, razgraja, kriči in vriska, da ljudje v hišah ob Savinji spati ne morejo. Videti je, kakor da bi se bila odpravljena javna hiša prestavila — v mestni vrt. Upamo, da bo ta migljaj zadostoval, da se ta pohujšljivi nedostatek odpravi.

Celje. Nedavno je bila predstava v mestnem gledališču. Ker je bila nedelja, se je vdeležilo predstave tudi dokaj kmečkega ljudstva iz okolice in so si nekateri vzeli celo lože, ker drugih prostorov niso dobili. To je hude zbudilo neko visoko gospo, soprogo vojnega dobičkarja in večkratnega milijonarja. »Lože bi naj bile vsaj po 100 K« je dejala in visoko privzdignila nos, »potem bi kmetje ne silili vanje in boljši človek (mislila je sebe seveda) bi se imel vendar kam vnesti.« Tako! Da smo večinoma kmetje — kajti gospoda se je te govine dosledno izogibala — znosili ogromno premoženje skupaj, za to smo bili pa dobri! Oj ti frakarja, kako oblastna si še v naših »narodnih« krogih!

Celje. Po našem mestu se klatijo v času med šolskim poukom cele tolpe otrok, ki bi morali biti v šoli. Iz postaje došle potnike kar obsipljejo in jih vsiljivo nadlegujejo. Tudi beratičjo in izmičejo po hišah in na trgu. Ker imamo v Celju jako številno državno policijo, ki očitno ni preobložena z delom, bi bilo pač dobro, ko bi se iste tudi malo pobrigale za našo podivjano mladino.

Strmec pri Laškem. Tukaj je umrla zadnjega marca Marija V. po domače Jarkova Mica ter bila 2. aprila ob lepi udeležbi pokopana. Zapustila je domačim in vsem, ki so jo poznali, s svojim res pobožnim življenjem lep vzgled, cerkvam pa lepe darove. Počivaj v miru ter uživaj plačilo v nebesih!

Laško. Le dobri si bodimo. Tako vabijo socialdemokratski agitatorji kmeta. To vabilo je vabilo lisice, ki si je tudi dobra hotela biti s kokošjo, da jo je tem lažje pobasala. Vendar nekaterim se še ni tako daleč razsvetlilo v glavi, zakaj ko bi se jim, ne bi motili s socialdemokrati in nemškutarji shoda kmečke zveze, pač pa pazljivo poslušali, kar se tukaj govori, da bi se otreli tistih plesnivih misli in nazorov izza predmajskega časa, ki tako malo sodijo v novi čas, kakor gnojna jama v hišo!

Premogovnik Skale—Velenje. Iz članka: »Nepotrebne skibi«, objavljenega v soc. dem. listu »Delavec« 29. marca, se marsikaj spozna. Spozna se, da hočejo soc. dem. voditelji zahtevati »polom sklepa«, naj pisarna na premogovniku izplačuje članarino za soc. dem. stranko iz zaslužka vsakega, tudi katoliškega delavca, četudi tega noče. Spozna se, da ne bo smel biti na premogovniku noben delavec, ki ni socialni demokrat, vse po sklepu voditeljev demokratov, za katere bi bilo to najbolje, če bi le bilo pravično in pošteno tudi do katoliškega delavca, kar pa ni. Še enkrat povemo: soc. dem. nimajo teh pravic. Vsak delavec ima pravico, iskati pri državni oblasti varstva, če mu kdo vzame delo radi tega, ker je katoliški. »Meščanskega klerikalizma« tu nimamo, pač pa krščansko ljudstvo, delavca in kmeta, ki še nobeden ni delal sile socialnim demokratom. Računa z delavstvom se nobenemu krščanskemu človeku ni treba bati, ne delavcu trpinu, ki demokratom, ni mogel delati krivice, ne gospodarju, ki vsled vere mora biti in je bil še najpravičnejši do svojega delavca. Kaj pa pomenijo besede: »Dosti je bilo tolažbe, dosti pa tudi zavajanja vode na klerikalne mlane, dosti pa tudi brezkončnega trpljenja pod klerikalno ero.« Nejasne so te besede! Kdaj je vladalo, če je to pomen teh besedi, krščansko ljudstvo, pred vsem delavstvom, nad soc. dem. in jim delalo krivico, da »ne bo smelo več zraven njih mirno živeti?« Zdaj so delavci trpeli, a ne od krščanskih ljudi, a še več bodo trpeli vsi pod soc. demokrati. Bralci naj sami še dalje presodijo, so li modre ali samo nerodne besede: »Silo, na katero se močic zanaša, se nahaja menda

v obliki slame v njegovi glavi.« So menda soc. dem. iskali svojo moč v slami, četudi bi, kar se pri človeku ne zgodi, jim je mesto možgan polno zrastle v glavi. Če je po mislih dopisnika škoda za maslo, o katerem govori, naj pride po njega, ga bo mogoče raje nosil in si ga bolje vedel ohraniti na svoji glavi.

St. Janž na Vinski gor. V četrtek, dne 4. t. m. zvečer je po daljši in mučai bolezn bogu vdano izdihnil svojo blago dušo Anton Zajc, p. d. Skaza v Lipju. Bil je vzoren mož ter večletni naročnik Slov. Gospodarja Svetila mu večna luč!

Troblje pri slovengradcu. Dne 10. aprila smo pokopali vrlo gospodino Marijo Krevh, mater č. g. Matko Krevha, kaplana pri Sv. Petru niše Maribora. Svetila ji večna luč! G. kaplanu in vsem ostalim naše iskreno sožalje!

Sv. Peter na Kronske gor. V nedeljo 6. t. m. smo imeli shod SKZ. Mestni župnik g. Al. Čížek se je odzval našemu povabilu, pa je prišel tudi k nam, ki tako težko zapustimo svoje hribovske domove. V svojem zanimivem govoru nam je predvsem utrdil navdušenje za našo novo državo, Jugoslavijo, ter nam pokazal, da je bila za nas Slovence edina rešitev ujedinjenje z nam sorodnimi brati Hrvati in Srbi. V nadaljnjem izvajanju nas je prepričal tudi o potrebi kmečke organizacije (SKZ) ki bi naj bila mogočna opora tako proti krivičnemu kapitalizmu, kakor tudi proti pretiranim zahtevam socijastov, ki hočejo pod imenom svobode uvesti strahovlado in zaslužiti vse drage stanove. H koncu je še povdarjal, kako potrebna je vsem, zlasti mladini vsestranska izobrazba ter nam toplo priporočal, da si ustanovimo tukaj svoje izobraževalne društvo.

Sv. Križ pri Slatini. Poročil se je 31. marca Vinko Žarman, brat tukajšnjega župana Janeza Žarman z Sofijo Ocvirk. Poročal je »nevestin stric« g. Maks Ocvirk, župnik pri Sv. Andreju pri Velenju. G. V. Žarman se presele v Celje, kjer bo izvrševal svojo dimnikarsko obrt. — Obilo srečo!

Rajhenburg. Za neprecenljive zasluge, katere si je stekel preč. g. dahovni in konzistorijalni svetnik Jožef Gerjak v rajhenburški župniji posebno s pozidanjem prelepe Lurške cerkve, so ga ob njegovem odhodu na župnijo Sv. Jerneja v Slov. Bistrici imen vane vse občine v rajhenburški župniji častnim občanom. Vsi Rajhenburžani želimo v svoji hvalečnosti prezaslužnemu gospodu na njegovem novem službenem mestu še za mnoga leta krepkega zdravja in božjega blagoslova.

Dobje pri Planini. Na cvetno nedeljo se je ustanovila pri nas podružnica kmetijske družbe. Ustanovni shod je bil jako dobro obiskan. O pomenu podružnice in o kmetijskih koristih je govoril zastopnik slov. kmetijske družbe iz Ljubljane inženir Alojz Tavčer. Pristopilo je dosedaj že 60 zavodnih Dobjanov, drugi še bodo pristopili.

Dobje pri Planini. Padla sta na Koroškem dva vrla naša mladeniča, ki sta od začetka bila v vojni službi, Alojz Tovorjak, zadet od sovražne strojnice, in Franc Romih iz Jelc, zavrtao umorjen od nekake nemške vojske.

Dol pri Hrasniku. Dne 30. sušca se je vršil tu javen shod socialnodemokratske stranke. Gledalcev je bilo veliko, pravih poslušalcev pa ob sklepu shoda že malo, razven naročenih iz Hrasnika. Govornika sta povedala prav lepe reči. Kovaču n. pr. se zelo smilijo naše ženske. Na Nemškem jim baje ni treba ne gnoja kidati, ne pese okopavati, splon tam se godi ženski silno dobro, to pa zato, ker so organizirane in če se hočejo naša dekleta in ženske tudi ob delavniki v zlikanih čevljih sprehajati, se seveda morajo pri rdečkarjih organizirati. Povedal je tudi, da socialisti lahko dosežejo, da se bo živina zopet rekvirirala, treba se jim je le Kristana obrniti, toda mi kmetje se jim smilimo in zato bomo potrpehli, da ne bodo dvakrat na teden mesa jedli. K temu bi pripomnili, da so naši kmetjski poslanci dosegli pri vladi, da se je razglasila prosta kupčija, ter se nam živina ne sme več s silo jemati, kar je bilo tako že zadnji čas, ker sicer bi se bila živinoreja v naših krajih za več let uničila. Kako se pa kmetje smilijo našim socialistom, bi lahko povedali tisti kmetje, katerim se je v novembru lanskega leta grozilo, da pridejo na »obisk.« Govornik Malovrh pa je toplo priporočal vsem kmetom, naj berejo socialdemokratski list »Naprej.« Kogar zanima, naj si preskrbi letošnjo 58. številko tega lista z dne 11. marca ter prebere članek »Revolucija.« »Vzemite vse s silo«, to je bojna pesem v tem članku, kjer pisatelj-boljševik naziva vse »somišljenike«, naj delajo na to, da tudi tu na Slovenskem ustanovijo socialistično republiko, kakor je v Rusiji. Pošten kmet, ki bo bral ta članek, se mora zgražati nad temi socialističnimi misli. Le več takih člankov v list »Naprej«, potem ne bo čudno, če se bodo začeli taki slučaji grozodejstva, kot se je zgodil pred dvema mesecema pri Sv. Juriju, kjer so posestnika Matka, njegovo ženo in služkinjo grozovito umorili ter oropali.

Ptuj. G. urednik, ste brali veselo vest, da bodo Amerikanci srbskim kmetom nakupili konj in mul? Glejte, ko bi še kdo v Ameriki se spomnil našega slovenskega kmeta in mu kupil vsaj par mul, to bi se obnesla reja, vsaj mulcev je dovolj v naših krajih. Na ljubljanskem barju so lovili erarične konje kot cipe, v našem mestu je bil nakup eraričnega konja strogo prepovedan. Ko so dolge kolone najlepših in najboljših konj že bile na Ogrskem preko naše meje, tedaj se je slovenskih kmetov tudi pamet spomnila brez uradnega dovoljenja. Začeli so vsaj zadnje ostanke eraričnih konj kupovati od priprostih vojakov in častnikov, ki so imeli tudi svoje lastne konje. Ko ni bilo nobenih konj več na cesti videti, je bilo nakupovanje uradno dovoljeno. Več stotin teh konj je bilo pobitih v Ptuj, Mariboru in v Gradcu, navihanci so zaslužili jako lepe svote, vse to je bilo v redu; poštenjeji so obdržali konje in sedaj plačujejo globo na ukaz konjske komisije.

Sv. Lenart v Slov. gor. Shod, ki ga je imela JDS, t. j. naša stara liberalna stranka, se jim je pač klaverno obnesel. Videli so, da bodo tukaj v Slovenskih gorah pač malo pristašev imeli, razen nekaj inteligence, ki so pa skoro sami priseljenci. Pri otvoritvi shoda niso imeli nobenega svojega pristaša, zato je bil izvoljen za predsednika Hinko Farnedi, posestnik iz Partinje. Med shodom je potem prišla skoro vsa inteligenca šentlenartiska. Nočemo pa s tem reči, da so to sami njih pristaši. Prvi dobri besedo poslanec JDS prof. Voglar. Razpravljal je o našem skupnem sedanjem položaju, o agrarnem vprašanju, denarni vrednosti in vojnih posojilih itd. ter pridno med govorom agitiral za pristop v svojo stranko. Po njegovem govoru je pobijal predsednik agitacijo za pristop v njihovo stranko, ker naša stranka še z večjo vneto podpira zdrav razvoj našega kmetstva ljudstva in ravno tako deluje pri agrarni reformi (razlastitvi tujih zemljišč) in vseh važnih vprašanjih. Za kmeta, bodisi malega ali velikega, kmečkega delavca, obrtnika je le prostor v naši stranki, ki je zgrajena na večnoveljavni načelih krščanskega demokratizma, katero načelo pa žalibog v JDS pogrešamo. Povdarjal je, da kmečki človek, kakor ljubi pošteno posvetno inteligenco, ravno tako ljubi tudi duhovsko inteligenco, katere pa v liberalni stranki nima prostora. (Veliki šum je nato nastal pri nasprotnikih. G. profesor ugovarja.) Nazadnje omenja predsednik, da je sedaj v teh burnih dneh le mestno skupno delo za našo mlado državo Jugoslavijo. Po kratki razpravi je predsednik zaključil zborovanje in tako smo se razšli v nadi, da tukaj pleničica stranke JDS ne bo šla v klasje.

Sv. Križ pri Ljutomeru. Mohorjani so darovali za uboge dijakke K 105.05. Od teh se je poslalo 70 K dijaški kuhinji v Mariboru in K 35.03 dijaški kuhinji v Celju.

Laško. Ljudje, kateri se vedno ponahajajo, da so svobodomiseln in da vsakemu pustijo, da se organizira pri stranki kateri hoče, delajo sedaj precej drugače. To vidimo posebno tukaj v našem kraju, kjer je veliko delavstva. V premogokopih, na železnici in v tovarnah so začeli socialdemokratski voditelji in njih pristaši nastopati proti drugače mislečim delavcem z nasilstvom in grožnjami, da bodo dobili službo, ako ne pristopijo v njihovi organizaciji. Obenem so začeli hujšati delavce proti kmetom in duhovnikom, češ, kmetje so krivi draginje, duhovniki pa vojske. Dne 23. sušca so imeli socialni demokrate v Laškem shod, kjer je njihov govornik hvalel svojo stranko, s trditvijo „mi smo tisti, ki smo bili vedno za mir.“ Da so pa nemški socialdemokrate vedno glasovali za vojaške kredite in bili vedno za stalažo Viljemu II., tega pa seveda svojim ovčicam ni povedal. Opozarjamo socialdemokrate, naj v dosego svojih namenov rabijo bolj poštena sredstva. Zaupnike naše SKZ pa opozarjamo, naj nastopijo proti nesramnim lažem naših nasprotnikov.

Ponikva ob južni Zali. Ob zelo veliki udeležbi se je vršil dne 6. aprila tukaj shod SKZ. Govoril je podpredsednik VLS prof. Bog. Remec iz Ljubljane o raznih strankah, ki snubijo lepo Ponikvo, o krivici vojne, o gospodarskih razmerah v Jugoslaviji, o valuti in vojnem posojilu. Govor je vsem navzočim izredno ugajal. Spoznali so, da je SKZ res prava kmetiska stranka, katere se je treba okleniti s celim greem. Soglasno so bile sprejete resolucije zoper sedanje našega ozemlja od Italijanov, za združenje vseh Slovencev v kraljestvu SHS, zoper militarizem, kakoršen je bil v rajni Avstriji, za obrestovanje in izplačanje vojnih posojil, od česar je odvisen blagor tisočev, za obdačenje kapitalistov in vojnih dobičkarjev, za sklopanje pokrajinskega zbora, za pravilno odmero osebnodohodninskega davka, za razširjenje krščanske kmetijske organizacije na celo Jugoslavijo. Shod je pokazal, da SKZ na Ponikvi trdno stoji.

Velika noč.

Hitro vse se spreminjava,
Človek ne verjel bi skor.
Včeraj nemška še trdnjava,
Dan's slovenski Maribor.

Včeraj ptujski klobasarji
Klicali Slovence „ptuj.“
Danes mi smo gospodarji,
Danes je slovenski Ptuj.

Zginil nemški zagovornik
„Stajerc“, ta nesramni list,
Zginil Linhart, zginil Ornik,
Zginil nemški „antikrist.“

Včeraj nemški še uradi,
„Bindi, tos ferstema nit“,
Danes znajo nemški gadi
Vsi slovenski govorit.

Včeraj „Wacht am Rhein“ so peli,
Klicali so „hail und zik.“
So rjoveli in besneli:
„Ole Bindisen am Strik.“

Danes pa vsi nemški bucki
Tiho lazijo okrog.
So ponižni kakor cuciki,
Nemce je zapustil Bog.

Včeraj so še s „habdijere“
Nemci se pozdravljali.
Dan's pojo pa miserane
Nemčiji in Avstriji.

Včeraj kleti so Francoze
In „Gott strafe Engeland.“
Danes pa vse nemške kozo
Kličejo jim „Kistihand.“

Vse to niti jim ne pomaga,
Vse zastoj je njihov trud.
Naša je sijajna zmaga,
Nemci danes so „kaput.“

Kon'e je našega trpljenja.
Zginila je nemška moč
To je pravi dan vstajenja
To je naša — Velika noč.

Blaz Zafodnik.

Prijava državnih rent in vojnih posojil. Da se more sestaviti v svrhu pregleda in nastavka naše plačilne bilance skupna svota vseh nam (v Sloveniji) lastnih vrednostnih papirjev, in sicer državnih rent in vojnih posojil avstrijskih in ogrskih ter drugih naloženih papirjev, kakor obligacij, zastavnih pisem, železniških prioritet in končno tudi dajnic podjetij izven Jugoslavije, je treba napraviti točen seznam vseh v privatnih rokah se nahajajočih vrednostnih papirjev stare monarhije in podjetij, ki so pripadale prej k njej, a so sedaj zunaj mej Jugoslavije. Da bode statistika točna, je v velikem interesu vsakega posameznega kakor tudi splošnosti, ter je vsled tega, da se ne bi domnevalo kakih davčnih in podobnih uradnih odredb za tem pozivom, kar bi marsikoga odvrgnilo od prijave, sprejela sestavo te statistike privatna tvrdka: Dr. Ivan Černe, gospodarska pisarna, v Ljubljani. Priglasiti je torej samo pisмено po depisnici na ta naslov, vse gori navedene vrednostne papirje z imenom in naslovom lastnika, ter je navesti tudi, ali se papirji nahajajo v Jugoslaviji ali izven nje. Na primer: »Prijavljam: K 2000 4% avstr. kronske rente, K 5000 V. avstr. voj. pos. zaklad. in K 6000 4% želez. prior. Kranj—Trstič. Prva dva papirja sta takaj, tretji na Dunaju. Andrej Maček, posest. Vrhnika 125.« Nasloviti je dopisnico: Dr. Ivan Černe, gospodarska pisarna, Ljubljana 147. — Ker so ti podatki izredne važnosti za vse naše gospodarstvo kakor tudi za posamezne lastnike vrednostnih papirjev velikega pomena, se prosijo denarni zavodi, šupni uradi in druge vplivne osebe, da gredo vsem radi prijave vprasujočim s pojasnili na roko. Denarni zavodi, uradi in korporacije, ki dosedaj še nikdar niso prijavi stanja svojih vred. papirjev, se vlnodno prosijo, da v interesu popolnosti te statistike istotakoprijavijo sedanje stanje svojih gori navedenih vrednostnih papirjev. Vse prijave naj se gotovo izvršijo najkasneje do 26. t. m., da se more statistika takrat zaključiti. Slovenski listi se prosijo v interesu stvari same, da blagovolijo do ravno navedenega roka parkrat objaviti ta poziv.

Velika nesreča. Dne 13. t. m. se je vozil veleposesnik Miha Janežič iz Župelevoa pri Brežicah z vlakom iz Maribora proti Ptuj. Pomotoma se je vsedel v I. razred, a imel je samo listek za II. razred. Sprevoznik mu je ukazal, naj gre v svoj voz. Janežič se je res med vožnjo preselil v sosednji voz, a je padel med vozove. Odrezalo mu je obe nogi in ga še tudi drugače zelo razmesarilo. Bil je takoj mrtev.

Obisk. Na veliki terek je obiskal našega g. knezoškofa učen francoski zgodovinar in pisatelj Le Comte Begouen, ki se silno zanima za staro zgodovino naših krajev. Spremljal ga je generalštabni major g. dr. Gaston Reverdy.

Uredništvo „Slov. Gospodarja“, „Straže“ in „Malih Novic“ je dobilo svoj lasten telefon, ki ima številko 220. Številko 113 ima edino trgovina in tiskarna sv. Cirila. Z uredništvom se lahko govori telefonično vsak delavnik od pol 8. ure zjutraj do 6. ure zvečer. Ob nedeljah in praznikih se pa ne uraduje.

Slovenoi širite Gospodarja!

Sv. Jakob v Slov. gor.: Vaš dopis glede nemškutarjenja naših „jugoslovanskih“ uradov smo priobčili v „Malih Novicah“ dne 12. t. m. — Ignacij Kuk, Konjice: Vašo zadevo izročili pristojni oblasti. Za list pa je preobširno. — Oplotnica: Kedaj in kje se vrši naznanjeni shod na belo nedeljo? — Sv. Marjeta na Drav. polju: Pritožite se na finančno ravnateljstvo. Povejte v pritožbi, da je Ahlič dobil cigarete, koliko je hotel. Za Vaše podatke glede Kaldiča, Mašina in Ahliča smo vam zelo hvaležni. Le večkrat poročajte! — L. K., Sv. Peter pod Sv. gor.: Napravite takoj priziv na okr. davčno oblast v Brežicah. — Kalisovec: Poročajte glavarstvu, naj sestavi nova občinske odbore. — Drmož: Dotični, ki je v „Kmetovalcu“ nazval naše kmetovalce starokopitne kimovce, je tako neznatna oseba, da se ne splača, se pečati z njim. — Sv. Jurij ob Ščavnici: Istih novic ne prinašamo dvakrat. — Brestrnica: Če gerent res tako govori o Jugoslaviji, kakom nam Vi pišete, ga naznanite okrajnemu glavarstvu. — Član karju „Tako ne re“: Pošljite nam čimprej omenjeni članek. A že naprej Vas prosimo, članek naj bo kolikor mogoče kratek, ker bo „Slov. Gospodar“ izhajal zopet dalje časa samo na 4 straneh. Trpimo na pomanjkanju papirja. — Žiče pri Konjicah: Pritožba o Vaši učiteljici ne spada v list. Obrnite se na okrajni šolski svet. — Razbor pri Loki: Preosebno, zato roma v koš. — Jarenina: Dotični gospod ne želi biti opevan. Oprostite torej! — St. Lenart v Sl. g.: Hvala! O dotičnem shodu smo že poprej dobili od druge strani poročilo. — Prleki na koroškem bojišču: Žal, da ne moremo objaviti vseh pozdravov, ker imamo malo prostora na razpolago. Izročite Vašim tovarišem naše velikonočne pozdrave! — Sv. Trojica v Slov. gor.: Hvala za informacijo. Bomo dobro porabili. — Trstiče pri St. Janžu: Radi pošite se pritožite na poštno ravnateljstvo v Ljubljano.

Vsem dopisnikom, sotrudnikom, prijateljem in naročnikom želi uredništvo vselej in milosti polni Velikonočne praznike!

Slovenskim vojakom! K Veliki noči smo došli od naših vrlib jugoslovanskih vojakov, ki stojijo na straži na naših mejah, mnogo pozdravnih kopisov. Za vse te pozdrave se vam, vrli Marštrovi junaki, vroče zahvalujemo in vam vračamo obilo naših pozdravov. Junaki! Vsa naša domovina vam je hvaležna, da tako krepko strazite naše meje pred vpadom divjih nemških, madžarskih in laških olp. Slava in hvala vam! Veseli Velikonoči! Slodko nisanke!

Posamezne številke „Slovenskega Gospodarja“ in „Straže“ stanejo od 1. oktobra naprej v razpisnih mestih, kjer se prodajo, po 10 ali 20 strank.

Načelstvo Ormoške posojilnice

vabi svoje ude na

redni občni zbor

ki se vrši

v ponedeljek, dne 28. t. m. ob 1. uri po
v uradni sobi posojilnice.

Dnevni red običajni s velitvijo načelstva in nadzornika

Načelstvo.

Kletarsko društvo v Ormožu

vabi svoje člane na

redni občni zbor

ki se vrši

v ponedeljek, dne 28. t. m. ob 3. uri po
v društveni sobi Kletarske gostilne.

Na dnevnem redu je med drugim nova vol
načelstva in nadzorstva.

Načelstvo

V ponedeljek, dne 21. aprila ob 3. uri po

se vrši v posojilniških prostorih

redni občni zbor

hranilnice in posojilnice pri Sv. Kunigundi na

z običajnim dnevnim redom.

Načelstvo

Za mesto Maribor se išče spretnega

zavarovalnega zastopnika

za požar in življenski oddelak. Ponudbe na
ne poverjenostvo v zavarovalnico, Celje,